

tur. Quod vero ad mores, cultum, & linguam spectat, à sylvestribus illis Hibernicis, de quibus egimus, ne tantillum discrepant, ut facile unam eandemque esse gentem cognoscamus. Rerum in his potiuntur familiae *Mac Connel*, *Mac Alen*, aliis *Maclen*, *Mac Cloyd de Lewis*, & *Mac Cloyd de Harich*. Longe autem potentissima est illa *Mac-Conellorum*, quæ genus jactat à Donaldo, qui regnante Iacobo tertio se Regem *Insularum* dixit, & in Scotiam nullo non crudelitatis genere effere grassatus est; quam tamen Iohannes filius proscriptus fuit, coactus omnia sua Regis voluntati subdere, à quo prædia in *Cantir* accepit. Superiori seculo ex his floruit Donel *Gormey Mac-Conell*, id est, *Cæruleus*, forte à veste cognominatus, cui natus Agnus *Mac-Conell*, & Alexander qui relicta sterili & jejuna *Cantira*, *Glinnes* in Hibernia invasit: Agnus *Mac-Conell* pater fuit Iacobi *Mac-Conell* à Shano O Neal occisi, & Surlei Boy qui terras in *Rowe*, in Hibernia beneficentia R. Elizabethæ accepit: Iacobo *Mac-Conell* natus erat Agnus *Mac-Conell*, de quo jam antea loquuti sumus, inter quem & *Mac-Clen* odium immane tam penitus fuit insitum, ut nec vi communis sanguinis restinguere potuerit, quin cognato sanguine nefarie se contaminaverint.

ORCADES

&

SCHETLANDIA.

Orkney.
Orcaades.

AB Hæbudibus ad Ortum æstivum, si littora legas, ORCADES demum videas, nunc *Orkney*, xxx plus minus insulas interfuso Oceano discretas, quas ita appellat antiqua quædam membrana, quasi *Argat*, id est, ut ibi interpretatur, *supra Getas*: malim *supra Cat*, objacet enim *Cath* Regioni Scotiæ, quam ob promontorium *Cat-ness* nunc appellitant, cujus incolæ CARINI pro *Catini* perperam Ptolemæo nominari videntur. Solini ætate homine vacarunt, & juncis herbis inhorruerunt, nunc vero cultæ sunt, sed sine sylvis, hordei satis feraces, tritici, & arborum omnino indigæ. Ex his Pomonia Episcopali cathedra celebris, primaria est; à Solino POMONA diutina ob diei prolixitatem vocata, hodie *Mainland* incolis, quasi continens esset, Sede Episcopali in *Kirkwale* oppidulo, & duobus castris ornata. Stannique, & plumbi ferax. OCETIS etiam inter has à Ptolemæo recensetur, quam *Hetby* nunc dici conjectamus. An vero *Hey*, quæ inter has numeratur Plinii DVMNAM dicam, nondum statui. Certe si non sit, malim *Faire Ile*, id est, *Insula pulchra*, cujus oppidum quod habet unicum *Dumo* dicitur, *Dumnam* existimare, quam cum Becano *Wardbuys* in *Lappelandia* censere. Iulius

Pomonia.

Oceti.

Dumna.

Agricola classe primus Britanniam circumventus, Orcadas ad id tempus incognitas invenit, domuitque, tantum abest ut Claudius devicerit, (quod Hieronymi Chronicis asseritur) ut Hadriani tempore Iuvenalis cecinerit:

Arma quid ultra

Littora Iuverna promovimus, & modo captas Orcades, & minima contentos nocte Britannos?

Deinde vero cum Romanorum concideret in Britannia imperium, Pictorum sedes fuerunt, & Claudianus Poëtice lusi:

Maduerunt Saxone fuso

Orcades.

Ninnius etiam prodit Oatham & Ebiffum Saxones, qui Britannis meruerunt, cum VI Cyulis, id est, Myoparonibus circa Pictos navigasse, & Orcades devastasse. Postea in Norvegorum potestatem deveniunt, (unde & Gothice loquuntur incolæ) cessione Donaldi Ban, qui post obitum fratris Malcolmi *Can-Mor* Regis Scotorum, exclusis nepotibus, regnum invaserat, ut eorum opem in concepto scelere sublevaretur; tenueruntque Norvegi ad annum Salutis M CC LXVI; tunc enim Magnus ejus nominis quartus, Rex Norvegiæ, bellis à Scoto attritus, Alexandro III Regi Scotorum ex pactis reddidit, eandemque Regi Roberto Brus anno M CCC XII confirmavit Haquinus Rex Norvegorum. Demumque anno M CCCC LXVIII omni jure suo pro se & successoribus Christianus Primus Rex Norvegiæ & Daniæ cum filiam in uxorem daret Iacobo Tertio, Regi Scotorum renunciavit, jusque suum omne in generum atque successores transtulit; ad solidius etiam firmamentum Pontificis Romani accessit confirmatio.

Comites Orcadum antiquiores ut taceam, Orcadum qui etiam jure hæreditario *Cathnessie*, & *Strathernie* Comitatus consequuti sunt, tandem per hæredem fœmellam titulus Orcadum ad Guilielmum de *Sancto Claro*, sive *Sent-cler* devenit, & Guilielmus Quartus ex hac stirpe Comes dictus *Prodigus*, qui patrimonium effudit, ex hac stirpe fuit Comes postremus. Posteritamen honore Baronum *Sent-cler* ad hæc usque tempora floruerunt. *Cathnessiæ* autem titulus in posteris fratris ejus etiamnum permanet. Nostra autem memoria delatus erat honorarius hic titulus Comitatus Orcadum & Domini *Schetlandiæ*, Roberto filio naturali Regis Iacobi Quinti, eodemque filius ejus Patricius *Steward* hodie lætatur.

Ultra Orcades, & supra Britanniam, antiquus ille in Horatium Commentator Fortunatas insulas locat, ubi nullos nisi pios & justos habitare scripserunt, suisque carminibus loci amoenitatem & fertilitatem celebrant Græci, Elifos campos appellantes. Sed de his Fortunatis insulis aliud fabulosi Græculi Isacii Tzetis ex suis ad Lycophronem notis (si placet)

Insula Fortunata.
Eversione
E. Bertrandi.